

طرحی برای توسعه دیپلماسی اقتصادی در سایر کشورها تدوین شده است و هدف این طرح شناسایی منابع کشورهای مختلف در حوزه‌های سیاسی و اقتصادی و بهبود ارتباط با مسئولان، شرکت‌های دولتی و خصوصی آنها از طریق سفارتخانه‌هاست. یکی از مباحثی که خواست بیشتر ارگان‌ها و قوای سه‌گانه به ویژه وزارت امور خارجه است و رهبر معظم انقلاب نیز بارها به آن اشاره فرمودند، افزایش عزت، بزرگی ملت و اقتدار نظام اسلامی در بخش‌های مختلف از جمله اقتصادی است. افزایش ارتباط با سایر کشورهای دنیا به جز رژیم صهیونیستی و کشورهایی که در تلاش برای تحمیل سلطه به جمهوری اسلامی هستند، از جمله سیاست‌های ما برای توسعه اقتصادی در بخش‌های مختلف است. بر همین اساس طرح الزام دولت به طراحی و اجرای دیپلماسی اقتصادی را رویکرد تقویت زنجیره‌های ارزش در حوزه صنعتی، تولیدی و خدماتی از مدت‌ها پیش در دستور کار کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی مجلس قرار دارد. در مدت پیش از ۴ دهه که از انقلاب اسلامی می‌گذرد، فعالیت بخش سیاسی سفارتخانه‌ها و کنسولگری‌های ایران همیشه نسبت به حوزه اقتصادی آن پرتنگ بوده است. این موضوع سبب شد برای استفاده بیشتر از قابلیت اقتصادی سفارتخانه‌های ایران در سایر کشور، این طرح تدوین شود. در تدوین این طرح، نظرات کارشناسی دستگاه‌های مختلف گرفته شده است. وزارتخانه‌های امور خارجه، دفاع، اطلاعات، کشور، مسئولان سازمان توسعه تجارت، مرکز پژوهش‌های مجلس و سایر دستگاه‌ها برای تدوین طرح نظرات و پیشنهادات جامع خود را بیان کردند. البته بیشتر سفرا در کشورهای مختلف، پیش‌بردن برخی از برنامه‌های اقتصادی را در دستور کار دارند ولی اینکه برنامه مدونی برای راهبردها و اهداف تعیین شده در نظر گرفته شود، کمتر در وزارت امور خارجه دیده شده است. شناسایی منابع کشورهای مختلف در حوزه‌های سیاسی و اقتصادی و بهبود ارتباط با مسئولان، شرکت‌های دولتی و خصوصی آنها از جمله مسائل دیده شده در این طرح است. بسیاری از کشورهای خارجی علاقه و انگیزه بسیاری برای افزایش ارتباط اقتصادی با جمهوری اسلامی دارند و در این زمینه سفرای ایران می‌توانند نقش ارزنده‌ای در بهبود این روابط ایفا کنند. هدف این طرح نظام‌مند شدن فعالیت بخش اقتصادی سفارتخانه‌های جمهوری اسلامی است، چراکه ایران جایگاه ممتازی برای سایر کشور به دلیل موقعیت استراتژیک خود دارد و فعال تر شدن دیپلماسی سفارتخانه‌ها سبب تحولات مثبتی برای کشور خواهد شد. اقدامات این طرح در کمیسیون مطرح شده و در جلسات آینده جزئیات آن بهره‌بردن از نظرات سایر دستگاه‌ها برای تدوین طرح جامع گرفته می‌شود.

خبر

غلامرضا نوری قزلبچه:

شرایط اقتصادی نگران‌کننده است

معیشت مردم با چالش روبه‌رو شده نماینده بستان‌آباد در نقد لایحه برنامه هفتم توسعه کشور اظهار داشت: متأسفانه برنامه هفتم توسعه کشور در برخی حوزه‌ها دارای ایراد و اشکال است و به نظر می‌آید دولت‌مردان حتی وقت کارشناسی خاصی روی آن نگذاشته‌اند. در حوزه اقتصاد کلان، کشاورزی، محیط زیست، فرهنگی، ایرادهایی در لایحه دولت به چشم می‌خورد. از این‌رو امیدواریم بخشی از مشکلات در کمیسیون تلفیق برنامه هفتم توسعه کشور و بخش دیگری از آن، در صحن مجلس اصلاح شود. عضو کمیسیون کشاورزی مجلس می‌گوید: به نظر من اگر مفاد برنامه ششم توسعه کشور با اصلاحات جزئی تنفیذ می‌شد، از این برنامه خیلی مفیدتر بود، مگر اینکه در کمیسیون تخصصی، زحمت زیادی کشیده شود تا نقشه راه خوبی از آن دربیاید. غلامرضا نوری قزلبچه گفت: برخی مسئولان کشور، ذهن برنامه‌نویس ندارند، چون نظام ما نظام حزبی نیست و دوره همه افراد، کوتاه و زودگذر است. دوره کاری نماینده و رئیس جمهور چهار ساله است و فوئش نگاه رئیس جمهور این است که یک دوره دیگر تمدید شود. وقتی نگاه کوتاه‌مدت است و حزب‌ها، دیدگاه‌ها را پشتیبانی نمی‌کنند، ضمانت اجرایی هم به وجود نمی‌آید و در ادامه دیده‌ایم که پاسخگوی خاصی هم در صورت عدم اجرای برنامه شکل نمی‌گیرد. هم رویکرد باعث شده در ایران، پس از انقلاب، شش برنامه توسعه‌ای تدوین شود و حال‌که در مسیر بررسی لایحه برنامه هفتم توسعه کشور هستیم می‌گوییم از برنامه گذشته تنها ۳۰ درصد به واقعیت رسیده است. وی افزود: شرایط اقتصادی نگران‌کننده است و معیشت مردم سال‌ها چالش‌ر‌وپه‌رو شده، حال اگر بنایاشد کشور را از این اوضاع و احوال دور و رضایت نسبی بین مردم ایجاد کنیم، باید برنامه هفتم توسعه کشور را دقیق و براساس واقعیت‌ها آماده کنیم. این روند هم باید توام با گزارش و پاسخگویی باشد که این اتفاق در گروم‌جربانی است که توسط احزاب حمایت و برگزیده شوند.

پول‌های بلوکه‌شده به عمان رسید؟

دبیر کل کانون صرافان کشور:

بانک‌مرکزی میزان دقیق آزادسازی پول‌های بلوکه

را اعلام کند

دراپی‌های ایران که آزاد می‌شد به طور رسمی در این باره اطلاع‌رسانی انجام می‌شد، اما در حال حاضر تمام اخبار درباره آزادسازی پول‌های بلوکه شده غیررسمی هستند. وی درباره پول‌های آزاد شده در مدت زمان دولت سیزدهم گفت: به یاد ندارم در این مدت به طور رسمی، پولی آزاد شده باشد، در حالی که در این مدت آزادسازی پول‌های بلوکه شده در کره جنوبی و عراق به صورت جدی مطرح شد، اما هنوز اتفاق خاصی در این زمینه رخ نداده است. دبیرکل کانون صرافان درباره کاهش نرخ دلار تا ۴۷ هزار تومان در روزهای گذشته تأکید کرد: در این مدت در بازار دلار ۴۷ هزار تومانی را ندیدیم و در این مدت کمترین قیمت دلار ۴۸ هزار و ۳۰۰ تومان بود. سلطانی‌زاده ادامه داد: براساس اخبار غیررسمی می‌رسد کاهش مقطعی نرخ ارز به دلیل دخالت‌های غیر مستقیم بانک مرکزی و سایر دستگاه‌ها در تزریق ارز در بازار بوده و این کاهش جزئی اثر مداخله است. اگر مداخله انجام نمی‌شد، به‌طور قطع قیمت ارز افزایش پیدا می‌کند و گرته به دلیل اتفاقاتی که رخ می‌دهد نرخ ارز باید بیشتر از این اعداد باشد. وی گفت: البته ساز و کار مداخلات مشخص نیست و این موضوع به صورت رسمی اعلام هم نشده است. اگر مداخله‌ای انجام می‌شود باید با همان دلار ۴۰ هزار تومانی انجام شود اما می‌بینیم که مداخله با نرخ بازار آزاد شکل گرفته است. دبیرکل کانون صرافان با تأکید بر اینکه امروز نرخ ارز ۷ تریخی شده است، تأکید کرد: در حال حاضر با نرخ تالار اول و سنا با قیمت ۲۸ هزار و ۵۰۰ تومانی، نرخ تالار دوم و نرخ نیما، نرخ اسکناس بازار متشکل، نرخ ets بانک مرکزی، نرخ بانک ملی، نرخ مداخله و نرخ بازار آزاد مواجه هستیم در حالی که قراربودارز تک تریخی شود. سلطانی‌زاده ادامه داد: نتیجه نرخ‌گذاری دستوری افزایش فاصله نرخ ارز بازار آزاد با نرخ سنا و نیما... است در حالیکه در مقطعی در سال گذشته با ایجاد بازار توافقی این اختلاف و فاصله قیمتی به حداقل رسیده بود. فراموش نکنیم که در ابتدای سال ۱۴۰۱ اختلاف نرخ نیمایی با بازار آزاد کمتر از سه تا پنج درصد بوده و در بازار توافقی اواخر سال ۱۴۰۱ بازار آزاد و صرافی‌های رسمی عملاً نزدیک به‌هم بودند.

*فرقی ندارد پول‌ها کجا بلوکه شده

مسعود دانشمند، فعال اقتصادی در این خصوص به «انتخاب» گفت: برای پاسخ به این سوال باید به خیابان پاسنور بروید. آمریکایی‌ها گفته‌اند این پول فقط برای دارو و غذاست. شکل آن هم اینگونه است که ما مثلاً گندم می‌خریم، فاکتور آن را به بانک عراقی و عمانی می‌بریم آن‌ها پس از تأیید آمریکایی‌ها می‌توانند پول لازم به اندازه خرید گندم یا دارو را در اختیار ما برای دهند. وی در ادامه درباره شکل‌گیری بروکراسی برای دسترسی ایران به منابع ارزی خود اشاره کرد: این کار بروکراسی نیست و فقط کنترل از سوی آمریکا است. من دقیقاً نامم این پول به ما کمک می‌کند یا خیر، مقدار آن هم مشخص نیست. در این فرآیند به نظر نمی‌رسد چیزی به دست بخش خصوصی برسد. دانشمند در پایان گفت: ما اینقدر مشکل داریم که اگر تمام پول‌ها را هم جلوی ما بریزند کاری نمی‌توانیم انجام دهیم.

دیاکو حسینی:

اروپا به سمت فعال‌سازی اسنپ‌بک حرکت نمی‌کند

از نگاه آمریکا ایران برجام را اجرا نمی‌کند

بود. حال اینکه اروپا در برابر فرارسیدن بند غروب تحریم‌های تسلیحاتی ایران چه رویکردی را در پیش گیرد، به عوامل مختلفی بستگی دارد. در بدترین حالت ممکن است اروپا مکانیسم ماشه را فعال کند که البته من گمان نمی‌کنم تروئیکا کند که این بند غروب تحریم‌های تسلیحاتی ایران موجب بحرانی را داشته باشد. حسینی اضافه کرد: همچنین ممکن است اروپا در آینده اقدام به صدور بیانه‌ای علیه فعالیت‌های تسلیحاتی ایران در شورای امنیت کند. اروپا بر عدم تحقق بند غروب تحریم‌های تسلیحاتی ایران مصمم است و چگونگی انجام این تصمیم، بستگی به تصوراتش از واکنش متقابل ایران دارد، اما فکر نمی‌کنم به سمت فعال‌سازی اسنپ‌بک حرکت کند، زیرا کاری فاجعه‌بار خواهد بود. در هر صورت ما باید منتظر افزایش تنش‌ها باشیم، مگر اینکه ایران و اروپا با افزایش تحرکات دیپلماسی، جلوی این روند را بگیرند. وی با اشاره به اینکه در چند ماه

در رسیدن به توافق بین ایران و غرب ناشی می‌شود و بخشی دیگر از افزایش تنش‌ها نیز از نزدیک شدن به زمان بند غروب برجام در مورد تحریم‌های تسلیحاتی ایران نشأت می‌گیرد. وی با بیان اینکه تروئیکا با تحقق این بند غروب مخالف است، افزود: البته در سال گذشته نیز در قبال رویدادهای داخلی ایران، اروپایی‌ها مواضع سردی میان ایران و تروئیکا تأثیرگذار بود. اکنون من فکر می‌کنم اگر تحرکات دیپلماتیک مناسبی بین ایران و غرب رخ ندهد، این روند تصاعدی در تنش‌های بین دو طرف ادامه یابد و این بسته تحریمی جدید اروپا نیز چنین وضعیتی را تشدید می‌کند. این تحلیلگر مسائل بین‌الملل ادامه داد: هرچند در شرایط فعلی جنگ اوکراین، اروپا در شرایطی نیست که بتواند جبهه جدیدی در تنش با ایران را آغاز کند، اما عملاً نتیجه اقداماتی مانند بسته تحریمی جدید، افزایش تنش خواهد

یک تحلیلگر مسائل بین‌الملل گفت: اگر ایران در مذاکرات نشان دهد که جمهوری اسلامی در عمل حمایتی از روسیه در جنگ اوکراین ندارد و همچنین اروپا را متوجه کند که حرکت به سمت خودگردانی استراتژیک که به عنوان هدف اتحادیه اروپا اعلام شده، با حرف‌شنوی از آمریکا مغایرت دارد، ممکن است تغییراتی در جهت‌گیری‌های اروپا نسبت به ایران ایجاد شود. دیاکو حسینی در گفت‌وگو با «انتخاب» با اشاره به بسته تحریمی جدید اتحادیه اروپا علیه اشخاص و نهادهای دخیل در برنامه پهنپادی ایران از سوی دیگر فرارسیدن بند غروب تحریم‌های تسلیحاتی ایران در ۱۸ اکتبر امسال، اظهار کرد: اکنون روابط ما با غرب و به خصوص اروپا، با یک شیب ملایم به سمت تصاعد تنش در حرکت است. بی بخشی از این تنش‌ها به جنگ اوکراین و اتهامات به ایران در خصوص ارسال پهپاد به روسیه برمی‌گردد، بخشی دیگر از عدم موفقیت

آرمان ملی

جایگاه ایران در نظم جدید خاورمیانه کجاست؟

اعراب در نگاه به شرق هم

گوی سبقت را ربوندند!

امروز با نزدیک شدن بی‌سابقه اعراب خلیج فارس به قدرت‌های شرقی مثل چین و روسیه این پرسش به میان می‌آید که خاورمیانه در حال حرکت به سوی چه نظامی است و جایگاه ایران در این نظم جدید چه خواهد بود؟ چنانکه خالد بن عبدالعزیز الفالح، وزیر سرمایه‌گذاری عربستان سعودی نیز در گفت‌وگویی به سی‌ان‌بی‌سی گفته «عربستان سعودی، چین را به عنوان شریک کلیدی خود در دنیای چندقطبی می‌بیند و انتظار می‌رود دو کشور با افزایش منافع مشترکشان به یکدیگر نزدیک شوند. الفالح در جریان کنفرانس تجاری اعراب و چین تأکید کرد که این به نوعی یک نظم جهانی چندقطبی است که ظهور کرده است، به بیانی دیگر در حال ظهور نیست و چین نقش برجسته‌ای در فرایند آن ایفا می‌کند. جهان چند قطبی به معنای سیستم جهانی است که تحت سیطره غرب قرار ندارد یا به میدانی جهت‌مبارزه میان دو قدرت بزرگ اینگونه که در جنگ سرد شاهدش بودیم. تعریف نشده است. الفالح در ادامه این گفت‌وگو خاطر نشان کرد که پادشاهی بخش مهمی از این دنیای چندقطبی است و این کشور نقش خود را نه تنها در عرصه توسعه اقتصادی، بلکه در حوزه‌های دیگر نیز ایفا خواهد کرد. به باورش همکاری اقتصادی میان چین و عربستان و شورای همکاری خلیج فارس و کل منطقه عرب از اهمیت زیادی برخوردار است. عربستان در ایجاد توازن در روابط دوستانه‌اش با چین و ایالات متحده خود را بخشی از نظم جدید می‌داند. پادشاهی همچنین به بازگویی جهانی بسیار فعال تر تبدیل شده و از توان مالی نفتی‌اش برای افزایش تجارت و سرمایه‌گذاری بین‌المللی و کسب نفوذ در سراسر جهان استفاده می‌کند. این در حالی است که مقام‌های سعودی این تغییر را باب اینکه نمی‌توانند به ایالات متحده به عنوان ضامن امنیتی‌شان در طول تاریخ تکیه کنند، دغدغه دارند و نگران هستند. در همین راستا آنها به دنبال تعریف سیاست خارجی مستقل تر هستند. وزیر سرمایه‌گذاری عربستان در همین راستا و در گفت‌وگو با سی‌ان‌بی‌سی تأکید کرد که پادشاهی فرصت‌هایی را برای شرکت‌های چینی و سعودی و سرمایه‌گذاری در کشور ثالث ایجاد کرده آن هم با توسل به اهرم‌هایی که که کشورهای در حال توسعه بدان متوسل می‌شوند. او در ادامه با اشاره به جنوب جهانی گفت: آنجا که جنوب مرکز رشد فن آوری و سرمایه‌است ما دیگر به دنبال نقش جهانی پیشین به شمال وابسته نیستیم. به‌رغم ادعاهای رسمی، بسیاری از سعودی‌ها نمی‌توانند روابط رو به رشد خود با چین را به شکلی عربان نشان دهند. جو بایدن در جریان مبارزه انتخاباتی‌اش در سال ۲۰۱۹ متعهد شد تا عربستان را به دلیل نقض حقوق بشر بلااخص به دلیل داشتن بن سلمان در قتل خاشقچی به چالش بکشد، اما سال گذشته بایدن به دیدار ولیعهد رفت و با او دست داد. پس از سفر بایدن به پادشاهی، سفر شی جی‌پینگ به این کشور حاشیه‌ساز شد تا جایی که نایب‌رئیس صحنورتی سی‌سی خلق چین گفت که یکی از سخنران‌های مجمع تجاری بود، تأکید داشت که سفر شی به پادشاهی آغازگر عصر تازه‌ای از همکاری میان کشورهای عربی و چین است. از سوی دیگر، ایران اکنون یک سیاست خارجی دولایه را دنبال می‌کند: از یک سو به دنبال تغییر جدی و مصمم به سمت روسیه و چین است و از سوی دیگر، راهکاری‌هازیادی را در مورد برنامه هسته‌ای خود می‌دهد تا این تصور را ایجاد کند که می‌توان به توافق دیگری دست یافت تا جایگزین برجام شود. رویکرد اول با سروصدا و تبلیغات تقریباً مفرط و دومی با تبلیغات گسترده در حال اجراست. دلاریان میان چین، ترکیه، امارات، آلمان و روسیه، ۵ کشور مهم طرف معامله ایران هستند که بررسی تجارت ایران با آنها نشان می‌دهد، ایران در مقایسه با هر ۵ کشور تراز تجاری منفی دارد. در مقطع مورد بررسی ایران ۸۳۵ میلیون دلار کالا و خدمات به ترکیه صادر و در مقابل ۹۰۳ میلیون دلار کالا و خدمات از ترکیه وارد کرده است. همین موضوع نیز منجر شده تراز تجاری بین دو کشور به نفع ترکیه تمام شود. در مقابل روسیه پنجمین کشوری است که بیشترین ارزیزری بابت ورود کالاها و خدمات از آن رخ داده است. واردات ۲۶۹ میلیون دلار کالا و خدمات از روسیه منجر شده است که تراز تجاری ایران با روسیه هم به نفع این کشور تمام شود. در چنین شرایطی به نظر می‌رسد، اعراب، چین و روسیه، تلاش کردند در برابر تأمین خواسته‌های سیاسی ایران، منافع تجاری و اقتصادی خود را تضمین کنند. تحولات سیاسی که بعد از توافق ایران با عربستان و چین، می‌تواند تأثیر آن را در زمین یمن و سوریه ملاحظه کرد. شرایطی که نه در برجام که قراردادی اقتصادی-امنیتی با غرب بود توانست منافع اقتصادی ایران را تضمین کند و نه‌الآن‌که با چنین سیاست‌های نزدیکی به شرق، پیمان‌های ۲۵ ساله با چین و روسیه و پیمان شانگهای را رغم زده خواهد توانست بدون رفع تحریم‌ها، موتور اقتصاد را از زنجیر تحریم رها کند.

پاسخ دبیر کل سازمان ملل

به نامه آیت‌ا... سیستانی

دبیرکل سازمان ملل به نامه دفتر آیت‌ا... سید علی سیستانی در خصوص اهانت به نسخه‌ای از قرآن کریم در سوئد پاسخ داد. آنتونیو گوتش در پاسخ به نامه‌ای از سوی دفتر آیت‌ا... سید علی سیستانی، به مرجع عالیقدر شیعیان عراق در یافت کرده بود، ضمن تشکر از این نامه در خصوص اهانت به قرآن، نگرانی شدید خود را نسبت به این واقعه در استکهلم سوئد که منجر به اعتراضاتی در عراق طی تعطیلات عید قربان شده بود ابراز کرد. وی همچنین میبستگی خود را با جامعه اسلامی ابراز و اقدامات تعصب آمیز، خشونت و اسلام‌هراسی را که منجر به بالا گرفتن تنش می‌شود و در ایجاد تبعیض و افراط‌گرایی سهم است، محکوم کرد. دبیر کل سازمان ملل حمایت کامل خود را از درخواست مرجعیت عالیقدر شیعیان برای تقویت همزیستی مسالمت آمیز اعلام و تأکید و رویکرد میان‌روی ایشان و دعوت همیشگی به احترام متقابل و همبستگی را تحسین کرد.